

Riigikohtu arvamus¹ erakonnaseaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja krediidiasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Arvestades, et erakondade rahastamise järelevalve komisjon (ERJK) saab ettekirjutuste tegemiseks ning haldusaktide andmiseks selgemad volitusnormid ning nende pädevus laieneb, peaks seaduses olema säte, mis ütleb: „Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi“ (vrd nt MKS § 45, KodS § 2 lg 3 või KeÜS § 2). Üks võimalus oleks lisada §-i 12¹⁰ uus lõige 12, teine võimalus oleks nimetada § 12¹³ ümber „Haldusmenetluse seaduse ja halduskohtumenetluse seadustiku kohaldamine“ ning eelpool soovitatud tekst teha selle lõikeks 1 ning selle paragrahvi praegune tekst teha uueks lõikeks 2. See aitaks maandada riski, et erakonnaseadus näeb ette ühed menetlusreeglid ja HMS näeb ette teised menetlusreeglid (nt ärakuulamise osas), ning siis tekib ettekirjutuse tegemisel või haldusakti andmisel vaidlus, et millises seaduses sätestatud menetlusreegleid tuli järgida.

Uue muudatuse järgi on erakonnal kohustus 30 päeva jooksul keelatud annetuse saamisest see annetajale tagasi anda – see on varem olemas olnud kohustuse täpsustamine. Kui tähtaja jooksul annetust tagasi ei kanta, siis tekib kohustus maksta intressi iga päeva eest, kuniks lõpuks kantakse tagasi või arveldatakse tasa ERJK makstava toetusega. Juhtiv mõte on, et 30 päeva on piisavalt pikk aeg, mil jõuab täita hoolsuskohustust ja tuvastada, kas annetus on keelatud või mitte, aga mitte liiga pikk aeg, et oleks võimalik keelatud annetust kuritarvitada (nt plaaniga see tagastada kunagi hiljem vms). Ei ole päris selge, kuidas erakond peaks suutma 30 päevaga teha kindlaks, et välismaalasest füüsilise isiku tehtud annetus pole keelatud, arvestades, et teatud tingimustel on see lubatud. Samas pole see väga suur probleem, sest põhimõtteliselt oli erakondadel sarnane kohustus ka juba varem.

¹ Riigikohtu arvamus ei väljenda Riigikohtu siduvat seisukohta. Riigikohus kujundab siduvaid seisukohti ainult kohtuasjade menetlemisel Riigikohtus.